

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN ÖNEMİ VE OKULDAKİ İLK GÜNLER

Sayın Veli,

Okula yeni başlayan çocuğumuzun duygularını daha iyi anlamak için şöyle bir düşünelim, dilini bile bilmediğiniz yabancı bir ülkeye tek başına gitmek zorunda kalıyorsunuz. Orada yaşayan insanlar hakkında hiç bir şey bilmiyorsunuz. Ayrıca yabancı insanlara da nasıl davrandıklarından emin değilsiniz ve evde bıraktığınız ailenizi de bir gün gelip tekrar görüp göremeyeceğinizden şüphelisiniz...

Anaokuluna ilk kez başlayan çocukların da duyguları, aynı senaryomuzdaki gibi merak ve korku arasında gidip gelir. Anaokulundaki ilk günler, özellikle yeni başlayan küçük çocuklar için oldukça zordur, çünkü artık günün büyük bir bölümünü ailelerinden uzak geçirme düşüncesi onları ürkütür. Ailedeki herhangi bir bireyin en ufak bir tereddüdü ya da çocuğun okulda gönderilmemesi yolundaki beden diliyle yansıttığı görüşü, çocuğun okula gitmeyi reddetmesi için yeterlidir. Zaten çocuk, evde kalmasını destekleyen böyle bir ortamı oluşturmak istemektedir. Bu açıdan “koruyucu aile ortamı”, “sınırsızca özgür” yaşamını sürdürmek isteyen çocuk için idealdir.

Çocuklar aynı anda hem evde sürekli birlikte oldukları büyüklerinden ayrılmak, hem de yeni kuralları olan büyük bir gruba adapte olmak zorunda kalırlar.

Okulöncesi eğitim çok önemlidir ve erken gelişim dönemlerinde verilen eğitimin çocukların gelişimleri üzerinde uzun vadeli etkileri vardır. Okulöncesi kurumun öğretmeni, çocuğu tanıyarak, onda var olan gizil yetileri ortaya koymayı hedefler. Anaokulunun temel amacı da, çocuğun doğuştan getirdiği potansiyeli en üst düzeye çıkarmaktır.

Çocuk, ihtiyacı olan tüm bilgi ve becerilerle donanımlı olarak dünyaya gelmez. Çocuğa yeni öğrenme fırsat ve olanakları hazırlayan çevre, onun gelecekteki başarısı açısından önem taşır. Bu nedenle erken gelişim yılları, bir çok araştırmacı tarafından, zeka, kişilik ve sosyal davranış şekillenmesi açısından son derece önemli bulunmuştur.

Anaokulu, çocuğa bilgi aktarmaktan çok, onda var olan yeteneklerin serpilip gelişmesine yardımcı olur. Burada okuma yazma öğretilmez, ancak okuma yazma olgunluğu kazandırılır. Anaokulu, çocuğa en iyi örgütlenmiş oyun ortamını sağlayan bir kurum niteliğindedir. Çocuk bu ortamda kendine bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişim olanağı bulur. Toplu yaşam kurallarına uymayı öğrenir. Yardımlaşma ve işbirliği duygusunu geliştirir. Bu arada, kendi hakkını korurken, paylaşmayı ve başkalarının özgürlüğünü zedelememeyi öğrenir.

Parmak boya ve resim faaliyeti, su ve kum oyunu, bedensel etkinlikler ve çeşitli dramatik oyunlar, sadece çocuğun eğitim ve gelişimine olanak tanımakla kalmaz, aynı zamanda onun fiziksel enerjisinin boşalmasına, gerilimden arınmasına da olanak verir. Çünkü anaokulu, aynı zamanda doğal bir “terapi” ortamıdır. Tıpkı resim etkinliğinde olduğu gibi bu “oyun terapi”sinde de çocuk, iç dünyasını yansıtmaya fırsatı bulur. Bu yansıtmaya, çocuğun rahatlamasını sağlarken, deneyimli öğretmene de çocuğun kişilik özellikleri ya da varsa sorunları hakkında ip uçları verir.

Bu yaş çocuğu için sözel açıklama yerine, doğal ortamda oyun, zihinsel gelişim açısından özel bir önem taşımaktadır.

ÇOCUĞUN ANAOKULUNA UYUMUNU KOLAYLAŞTIRMAK İÇİN NELER YAPILMALI...

Bir çocuğun daha sonraki günlerde severek anaokuluna gidip gelmesi, ilk haftalardaki izlenimlerine bağlıdır. Anaokuluna başlayacak çocuğun, uzun süreli bir ayrılıkla baş edebilmesi için onu, kısa süreler için sizden ayrı kalmaya alıştırmalısınız. Okul öncesi eğitimin gerçekleştirilmesi konusunda en ufak bir tereddüt yaşanmamalıdır. Bu konuda ana-babanın yanı sıra, büyükanne ve büyükbabaların da hemfikir olması sağlanmalıdır.

Çok küçük çocuklar terk edilmişlik duygusunu yoğun yaşadıkları için uzmanlar tarafından bir takım alıştırmaya yöntemleri geliştirilmiştir. Bu yöntemlerden bazıları şunlardır ;

- Çocuğu önceden bilgilendirin. Ayrı kalacağını gizlemeyin.
- Çocuğu okula götürecek kişi, çocuğun kolayca ayrılabilceği biri olmalı, yanında büyükanne ve büyükbaba çok uzun süre kalmamalı. Çünkü, duygusal anlamda ayrılmaları çok güç olabiliyor.
- Yanında olmadığınızda da çocuğunuzun mutlu ve güvende olacağına ilişkin onu bilgilendirin.
- En hassas an veda anıdır. Sakin kalmaya çalışın. Çocuk, canı sıkıldığı her durumda, ne kadar endişelendiğini anlamak için size bakacaktır ve endişeli olduğunuzu görürse, kendi korkularının yerinde olduğunu düşünecektir. Bu nedenle ne kadar tedirgin ve gergin olursanız olun, dışarıdan bakıldığında sakin ve rahatlamış görünmelisiniz. Ağlamak isteseyinizde kesinlikle gözyaşlarınızı tutmalısınız. Aksi takdirde çocuğunuz anaokulunun çok kötü bir yer olduğunu düşünebilir. Çocuğunuz mızımızlandığında ona kesinlikle bağırmanın, aksi takdirde ona çok kızdığını için bir daha onu almaya gelmeyeceğinizi düşünebilir.
- Vedalaşma çok uzun sürmemelidir. Okul çıkışında da, çocuğunuzu tam zamanında almaya gidin. → Uyumda zorlanan bazı çocukların velilerine kademeli uzaklaşma önerilmektedir. İlk gün, anne bina içinde kalarak çocuğun istediği anda ona ulaşması sağlanmalı, ikinci gün, annenin yarım gün bahçede oturması ve ona bilgi vererek ayrılıp, okul çıkışı almaya gelmesi veya servisi karşılaması, üçüncü gün, öğlene doğru sadece uğrayıp bir işi olduğu gerekçesiyle çocuktan ayrılması.
- Çocuğunuz, o istesede istemese de ayrılacağını ve göz yaşlarının hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini kesinlikle anlamak zorundadır. Burada önemli olan nokta, annenin okuldan ayrılmasıyla birlikte çocuğun gözyaşlarının bitmesidir. Eğer annenin ardından çocuğun sınıfta ağlaması gün boyu kesilmeden sürüyorsa durumu tekrar gözden geçirmek gerekir.
- Çocukların anaokuluna başlarken ağlamaları her zaman için bir ayrılık korkusunun ve yalnız kalmanın işareti değildir. Çocuklar yeni bir gruba alışmamaktan ve kendilerini bu gruba kabul ettirememekten korktukları için de çoğu zaman ağlarlar. Böyle bir durumda sakinleşmeleri fazla zaman almaz ve dolayısıyla anne ve babalarda onların bu durumuna anlam vermekte güçlük çekerler.
- Baştan uyum sağlayan çocuklar birkaç gün sonra anaokuluna gitmek istemeyebilir. Bu çok normaldir. Anne veya baba olarak çocuğunuzun bu isteği üzerine hemen pes etmeyin, yoksa çocuğunuz anaokulunun çok önemli bir yer olmadığını düşünebilir.
- Anaokuluna gitmeye henüz hazır olmayan küçük çocuklarda vardır. Böyle bir durumda annesinin, çocuklarını okuldan alıp almama konusunu iyi düşünmeleri gerekir. Böyle uzun süren alışma evresi çoğu zaman istisna olarak kalır. Aslında 1-2 hafta sonra çocuklar anaokuluna alışırlar. Toplumun ihtiyacı olan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi, çok erkenden birey olarak mevcut yetenekleri ortaya çıkararak ve onları destekleyerek yapılacak bir eğitime bağlıdır. Çocuğun dış etkilere en fazla açık olduğu ve korunmaya en fazla gereksinim duyduğu okul öncesi dönemin, aile, okul ve toplum işbirliği ile en iyi şekilde değerlendirilmesi, sağlıklı bireylerin yetiştirilmesi açısından son derece önemlidir.

PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİ

KAYNAKÇA

- 1.Bebek ve Yaşam Dergisi. Milliyet Dergi Grubu.Ekim 1997.Sayı 18.
- 2.Yavuzer,H.Çocuğu Tanımak ve Anlamak.Remzi Kitabevi,Mayıs 2003.
- 3.Oktay,Ayla.Yaşamın Sihirli Yılları.Epsilon Yayıncılık Hizmetleri.2.Basım.2000